

Dato: 16.08.2013

Skjerpede kapitalkrav for banker har konsekvenser

Finans Norge mener:

- Norske myndigheter må ikke ødelegge for den gode utviklingen i norsk økonomi, gjennom unødig skjerpede, og særnorske krav til bankers kapitaldekning.
- Myndighetene må vurdere de samlede konsekvenser av nye reguleringer for finansnæringen. Særlig for de små og mellomstore bedriftene som er avhengig av bankfinansiering, kan konsekvensene bli store dersom nødvendig finansiering faller bort. Nye regulatoriske krav har derfor negative samfunnsøkonomiske virkninger, særlig om innføringstiden blir kort.
- Skjerpede egenkapitalkrav til bankene følger av nytt internasjonalt regelverk, men gjennomføring av særnorske strenge krav medfører en konkurranseulempe for norske banker.
- Nytt regelverk må harmoniseres med våre konkurrentland, slik at norskbasert finansnæring, uavhengig av størrelse, sikres likeverdige konkurransevilkår med utenlandske konkurrenter. Nordisk harmonisering er et minimum.

Høyere finansieringskostnader for næringslivet, og mindre lånetilgang

De nye og strengere kravene til bankers kapital vil gi økte kostnader for bankene og høyere priser for bankkundene. Norsk næringslivs lånefinansiering hentes i hovedsak fra banker, selv om obligasjons- og sertifikatlån også er en viktig kredittkilde, særlig for større virksomheter.

Bankene har økt, og vil fortsette å øke, egenkapitalen gjennom tilbakeholdte overskudd. Mange banker må også gjøre tilpasninger i sine utlånsrenter og i sin balanse. På grunn av nye krav må bankene stramme inn på utlånspraksisen der kapitalkravene er strengest, det vil si mot næringsmarkedet.

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at veksten i kreditt til foretakene har falt hver måned siden oktober 2012. Små og mellomstore bedrifter er særlig utsatt når bankfinansieringen faller bort. Dersom disse mister avgjørende finansiering, og samfunnets sparemidler finner veien til prosjekter som kaster mindre av seg, så svekkes verdiskapingen.

Særnorske krav

Stortinget vedtok 10. juni i år nye kapitalkrav. Lovendringene gir nye minstekrav til kapital og ulike bufferkapitalkrav. Bankene må holde en bevaringsbuffer og en systemrisikobuffer. Systemviktige institusjoner skal i tillegg holde en systemviktighetsbuffer. Det ble også innført en lovhjemmel for å fastsette en motsyklisk kapitalbuffer. Med unntak for motsyklisk buffer er øvrige bufferkrav av norske myndigheter gjort permanente, til tross for at bufferkrav for systemviktighet og systemrisiko minst skal evalueres henholdsvis hvert og annethvert år ifølge CRD IV. En systemrisikobuffer, som i Norge skal utgjøre 3 prosent ren kjernekapital fra og med 1. juli neste år, tar høyde for risikokilder som også en motsyklisk buffer skal rettes mot. Fastsettelsen av motsyklisk buffer må derfor vurderes i lys av øvrige krav. I innføringsperioden for systemrisikobufferen bør følgelig terskelen for å iverksette et motsyklisk bufferkrav være høy.

Myndighetene har ikke vurdert hvordan de ulike kravene er ment å virke sammen. Samlet sett er det utsikter til en betydelig overlappende virkemiddelbruk mot identiske risikokilder, der prioritering mellom forskjellige tiltak ikke er tydeliggjort. En hensikt med CRD IV-regelverket er nettopp at ulike virkemidler skal benyttes i en bestemt rekkefølge, og at virkemidlene skal ha klare begrunnelser. Det vil bidra til forutsigbarhet, åpne prosesser og konsistente rammevilkår på tvers av land. Etter Finans Norges syn understøtter derfor ikke norske myndigheters gjennomføring av reglene EUs intensjon om et harmonisert og transparent regelverk. Det vil kunne svekke norske institusjoners konkurranseevne.

Kreditt fra banker - særlig viktig for de små og mellomstore bedrifter

Små og mellomstore bedrifter er særlig avhengig av bankfinansiering. I Norge har 97 prosent av foretakene mindre enn 20 sysselsatte, og 99,5 prosent av alle foretak har under 100 sysselsatte (per 2010). Disse står for 54 prosent av samlet omsetning og er arbeidsgiver for 61 prosent av de sysselsatte i foretakene.

Store foretak vil også rammes av strammere utlånspraksis, men disse kan i større grad hente finansiering i obligasjonsmarkedet. Det er mange fordeler knyttet til et mer velutviklet obligasjonsmarked i Norge, men det er neppe samfunnsøkonomisk formålstjenlig at vekst i dette markedet drives fram av regulatoriske krav som sterkt innskrenker næringslivets tilgang til bankkreditt.

En sterk norskbasert og desentralisert finansnæring er en avgjørende forutsetning for næringsutvikling og finansiering av eksisterende og nytt næringsliv.